

ברומן החדש שלו, טרנטלה, מתמודד יגאל מוסינזון עם בעיות הקיום של היהודי בדורנו. קינון כפשוטו, במובן של הישארות ב' היים. חוט מקשר עובר אצל מחפזי הרוסי, אל פרעות הערבים, השואה הנאצית ועד מלחמת יום הכיפורים. את הנושא חכאוב כשאול הזה הוא מוכר לקוראיו באמצעות סיפור בלשי צבעוני, בעל חיוניות ועוז.

הגיבור המרכזי, דניאל קודולסקי, הוא קלין משטרה החוקר את, העלמות חייו ומוחו של אחד הרברים קלין, שהתחזה בשם בדוי — ער שנוצח. במשך החקירה מתברר, כי אותו הרברט קלין לא היה אלא זיגפריד לאנגה, פושע גאלי שהשתתף במחלוצים של 150 יהודים למצו המוואון הנאצי, מורשת אבות, בשטרסבורג. מביצע כזה אכן נהגה, תוכנן ובוצע במציאות, ועל זה לא נותר אלא לומר, כדבריו של שופר: "מי שלא היה עם בתוך התופת, לא יבד".

קלין לאגנת מציל את אחד הנשרים, בגלל סיבות שאינן מן הכשרות שבעולם, מחליף אותו באחד ולימים גומל לו אותו הנער, ישיבתו שומרה, בכך שהוא מביא עימו לישראל, כה הוא מסתתר בשמו הכבד. כריסטיאן לודר, גרמניה נוצריה צעירה ויפה שית, הבאה לישראל כדי לכפר על פשעי עמה, מגלה את זהותו ויורה בו. בהמשך החקירה מתברר, כי משחלוצת זהו איך קלין לאנגה את עצמו לדעת ונפטר עוד בטרם יתה בו כריסטיאן, כריסטיאן ופודון לסקי היו בשכר הימים זה אוהבים, כשהחבר לכריסטיאן שאין ברצונו לקום את דמם של הוריו ואחוזו מדי הערבים ששחטו אותם בקרעות — עובה אותו, "גם הוא בן", אומר מודולסקי על אייבולמוא לשוא את רצונו משפתחו, את שונאו ומרדפו. בסיום החקירה מחליט מודולסקי לעזוב את המשטרה ולשוב אל האדמה שהוריו לו הוריו. בסוף הרומן אנו נפרדים ממודולסקי ומכריסטיאן הנוצרים לאחוזת אבותיו בירושלים, והכל פתוח, כמדת רצונו הטוב של הקורא.

סיפורן של חמש שעות

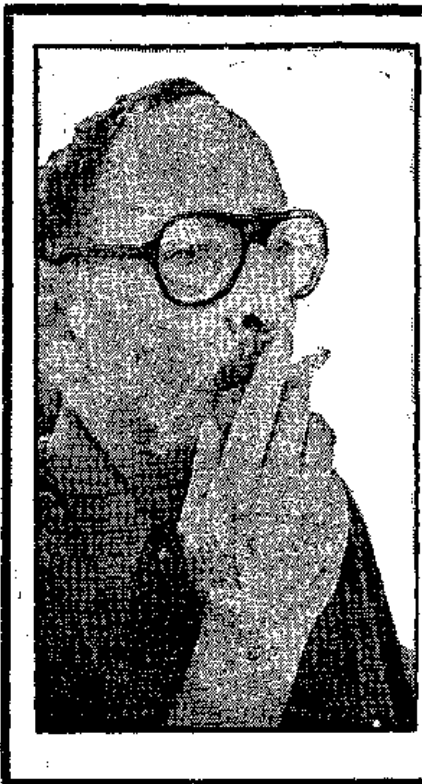
חמש שעות בלבד חולפות למן הרגע בו נודע לקורא על מקרה הרצח בתחילת הספר ועד לפענוחו בסופו. במשך חמש שעות נושפים כעצבים בכשר החי והיחוד והמשה שבגורל היהודי, מוסינזון מצטרף ברית גדולה שבין המשפט לקרובו, שהופתו גודל שבה הוכרז הוסר את קשר ההשפלה למצבת יעד. הברית השטנית באה ליד ביטוי כחיי המין של הגיבורים. תודות למין ושאר חיים גם שומכר וגם גיבורה אחת, ריגנה, אך זהו מין ללא אהבה וללא מין. וללא כל סיכוי. העונות הנכסר הנכסר בתיהם ממש כמו בחובת הקקע של ארבעה רגליה. וזהו וקצינים מורשת, אומרת על כך: "מי לא נתה אשרי על בארשתה". הוא משועשע לכל החיים שלי. קבוצה שקט זה אולי אין זה מקרה כי במקום ששורת אהבה ובחירת חפשיה, והייתו ביחסים בין כריסטיאן לדניאל מודולסקי, אין משה פוסט ואפילו לא פנישה ממשית. במשך 320 דפי הרומן.

התובות הגיבורים על זרעיות — אם שלהם עצמם ואם של חולתם — חושפת את הבינוניות שלהם ואת שוקם אישיותם. עם זאת, העובדה כי ריגנה היא גוונת-מוקנת מסורלת אינה מקטינה את עצמה. הולכת חפשי והנפש ששלבו בה. והעובדה כי מודולסקי טקו סוגר את עצמו מפני חכאוב אינה מנמיכה את אימת נכרונותיו, אלא להיפך, ממדדת אותם. והעובדה

ולנו כנפי דונג

ב, טרנטלה, הרומן החדש שלו, יוצא יגאל מוסינזון להתמודד עם בעיות הקיום היהודי בדורנו, לאחר הפוגה בת 18 שנה בכתיבת רומנים. "יש הטוענים כי אבד הכל על הרומן". אומר יגאל מוסינזון בראיון על הספר, "אני חושב שאין שטות גדולה מזו. כל זמן שמלים יכולות להביע יחסים ומוטיבציות, יהיה גם סיפור מעשה".

מאת שולמית לפיד

לגוף יש בו — לפחות בתחילת — הרגשת שליחות. וכך הוא מגיע למשטרה.

— מרצע הוא מטנה את שמו מנכבדיו לפרולסקי? אבא נבעולי נרצה אחרי ששנך את הגשרים עם הגלות ועלה לארץ. הוא היה טיפוס סולסטואני כזה, היה לו אקרה והוא מאן להשתמש בו. דניאל חזר ומתחיל שוב מן המקום שבו אביו שרף את הגשרים ועלה לארץ. כמריכו יש כאן נאמנות לאותו איש שגרם לשחוררה ברומן שלו. "אנשו כהניץ ימי". הוא רוצה להיעלם. איש האדמה הוא גבעולי. האיש בלי ארמה הוא מודולסקי.

מודולסקי משחד לזיוה וזא-עצמו, כמו כולנו בעצם. כריסטיאן טוענת שמי שאינו יודע לשנות אינו יודע גם לאהוב. היא תובעת ממנו כי יוכיח את אשר עשה לו עמלק, שלא יברח מגורלו, שישק מסקנות. החכאוב כתב את "ספרו ויהר הצעיר" — הוא אומרת — החכאוב הרבה גרמנים צעירים. בתוך הוזהות רומנטית עם הגיבור, אבל שום גרמני לא התאבד בגלל מיליון ילדים יהודיים שהושמדו.

גם כריסטיאן לודרר מבוססת למעשה על דמות שהכרתה. היא היתה — כמו ברומן — מודל לצעירים (גרמנית אותה אצל משה גת). כחורה סודנית לדבר רומנטית ורגילה לא דוכה על אדמת גרמניה מאז נודע לה על מה שקרה במילים אחרות: היא הסיקה את המסקנות.

רצונה הוא גמיכו דמות שהכרתה. אשה שהמכו אותה בצל-יבחרות לזונה של קצינים גרמניים והיא, עד עצם היום הזה, בגלל הטרומה שעברה עליה, אינה יכולה להסיר בין מין לאלימות.

— מודולסקי אומר בזמן החקירה: "בישעה נופרה לשנן את חרביהם האלה לבנו ונכרה ריגנה קר טוף כל הרוחות. חוטף להחפור את יחבר לנרשא שישא?"

אני כותב על נושא השואה כבר באמורים כשך. ספר שנדפס עוד ב-1946. בגיל שבע-עשרה נסעתי לירושלם, מהארץ, וראיתי את יהדות ורשה, המפוארת.

מדת על הדוד קומירו שהפך לקהולי ולבסוף עף בגיחו ורשה כמו אבוקה לוחטת השמימה.

מדינה ישראל היא המיה קינול ליהודים, נוכח הניצרות, הערבים, הנאצים. כל מהות הניצרות היא הכרת ערך נצמו של האדם. לא, הכרת ערך עצמי נוסח. אתה בתרבותי הגלוחי, אלא הזכות והחובה לקבל סמכות עליי מצפונך וברכתך. הרומן עוסק אלה למעשה בהיררכיה של משישום ובפטישיו של היררכיה. כשמניחה שעת הכריעה נוטל מודולסקי את האחריות על עצמו — אחריות שמכתיבה חוקים' היא כמעט פלילית, כיוון שהוא שיק את החוק — כדי לעשות דרך היסטוריה עם שומכר ולאפשר לו המשך חיים שיש בהם כבוד עצמי.

"הדמויות מעוגנות במציאות"

— האם הגיבורים האלה, מודולסקי, כריסטיאן, ריגנה ואחרים, בנויים עליהם בדולים קיימים? מודולסקי עוצב לפי כמה דמויות שהוכרו יחד ונצקו — אני מאמין — ליחידה אחת. יליד הארץ, שמו במקור דניאל גבעולי. כל משפתחו נרצח על-ידי הערבים ב-1927. (דבר שארע למרדכי מקלף ז"ל, הרמטכ"ל, שמשפתחו נרצח בגוואא בפרעות 1929). הוא הוסר לאיש קיבוץ. סופר של רומן אחר, המתנגש עם קיבוצו על רקע כתיבתו, מתוך רצונו הנאיבי למצוא ערך בהברת העדק. הוא תובע את עצמו של אחר וילנציק, עולה חדש, גיצול השואה, שהגיע אל הקיבוץ אחרי אלף ימורי מחילות וגלגלים ובגלל טעות בדואגנות, כיות עם ארשות כלפי הורו והנכרי, זה ש, אינו משלגר — נקשר פחיל חייו.

מודולסקי, כמו רבים מעוזבי הקיבוץ, יושב כל ימיו על מונותות, גם מונודת שבלב. הוא ניתק את השרשים שקשרו אותו אל הקיבוץ ולא מצא ערשים חדשים. הוא מגלה שהאידיאה היא גודלה האנשים חלשים לעומתה. לא יקרום האידואה, ולנו — כנפי הרוגג. כרבים מיהודאים הוא שילם מצד אחד במשפתחו שנטשלה ומצד שני בבגו, שנפל במלחמת יום הכיפורים, עם עוד אלפי חיילים. קיים בו הצורך באיוו הגנה והקפדת מאלף כנונים וקיים גם הצורך להיות שידי. אם לא לגוף אידיאי כמו הקיבוץ או

כשרבר אחר-כך על גיטו ורשה, אינו שמת של רחבות — אני הלכתי בהם, נצבר, (אנב, גם כנרשה וגם כנליאכוב גרתי כחוב וזננתי).

לא במקרה אין תיאורי טבע

— מה זו הפניות המתיחות המתקררות במחיה וימן יש בו סמנים בלשיים?
אמרים שהפסל טלון בנוש השיש. הבטיח היא להסיד את המיתור. מטבע הדברים, כשאתה כותב רומן העוסק בחקירת רצח, אתה יכול למלא אלפי עמודים בענינים משניים. הבטיח היתה, אך לרכב את הנומר כך שיהיה המצייתי וקריא וליצור אהודק עלילה. מקום וימן. הרומן פרנסלה מתחיל בהצעת הלילה ונגמט עם אור השחר. כאיש שכתב כארבעים ספר, אני אומר שזה לא קל. עזר לי הרבה בסגני כקצין משטרה ונתנו לי כחף ממפקד הממו ועד קצינים, שוטרים וסמלים וכן ביליתי הרבה שעות בחורי הקירות ובמכוון לרמאה משטרת. כדי להסיר את המיתור, נרצעת גם במשפטים כמו ליסל, למשל, או השומטת חנה אבינור, כדי לבדוק אם אפשר להאשים את כריסטיאן ברציחתו של אדם שהיה כבר מת, למעשה. החברר לי שאין "קיים".

— הרומן בנוי כמקין קולאח. כלולים בו סמנים רפואיים, תעודות משפחתיות, וירויים, זכרונות, מינוי לוגים של שוטרים פשוטים, סיפורו של מודולסקי "אנשו כהניץ ימי", הספר על הזו שנפל, שיר של ביאליק, וכו'. מה העקרון שביסוד המבונה הזה?

גם גחיים הקומדיה והסגרידה והסרגיקמדיה מעורבים. הרומן הוא רומן ריאליסטי-אימפוסטוציאלי לישטי, ולפעמים אפילו נאטורליסטי, אתה צמוד לעובד. דונה, הרכב חייב לחובל בספיד מנקודה לקודת, לא במקרה אין בו תיאורי טבע. (אנב, לרבות הקוראים מדפנים על מינים רעובים מהר האלה). בתאורי טבע אתה לוקח את הכללי והופך אותו לכריטי טאר, אבל את זה המצלמה יכולה לעשות יותר טוב. עוד לא ראיתי מצלמה שמצלמת את טבע האדם.

כתבתי את הרומן הזה במשך המש שנים והוא מתפרסם אחרי שצברו כמעט עשרים שנה מאז הופיע הרומן האחרון שלי, יהודה איש קריות. יש הטוענים כי אבד הכל על הרומן, רוביגריה, למשל. אני חושב שאין שפחה גדולה מזו. כל זמן שמילים יכולות להביע יחסים ומוטיבציות, יהיה גם סיפור מעשה. על כלום איי אפשר לכתוב, ובישראל, שבה למעשה כל אדם יכול להיות גיבור של רומן או לשמש כחומר לסיפור מענין זמנתי, על אחת כמה וכמה!

מאחר שבגרמניה, על 320 עמודיו, מכיל רק חמש שעות עלילה, הנתתי מראש שלא אוכל להתיחס לכל הפרטים, חלק מהחיים הם במבזבז חילול. אדם. כאן ניתן לקרוא חמש פעולה במקום הסופר-ייעוצי, יש כאן סופר המספר סיפור עם טנדוציית אני גוזק וסיפור נרם בתוך אפיה אתו ובינתים. כאמת כמון בקולאח, דא סותה עמו סמנים, תשורת, זכר?

באפיק הזה ישנם עשרות טיפוסים: חוקרי מטכ"ר, רה, זנות, אנשי קיבוץ, אנשי צבא, רומאנים, חתר של ישראל כיום. הבטיח היתה, אך הם לרבה?

במובן, עם העלית הגרמנית, כשהפרופסור היה מה ספסי ודבר עבית עלנת והקצב הליטאי שלמד בבית ספר, תרבות, דיבר בלשונו של אברהם מאפו, — היה קושי רב לתת בניהם שיג ושיח יומיומי, עניני במילים אחרות, המקצוע והשכלת החבוות — לא היו בהכרת והים לצורת הדובר. אני גיטימי לאאיוו את המדברים בהתאם לרמת המיכשל ולשכס.

— ולבסוף, למח, פרנסתו?
כארה מופיית היתה לי הרגשה של מעגלים סתמים, פראיים. הרומן הוא די פראי, עם מרח וכו. היתה לי הרגשה שזה שם. נכון. אני שלם אתי. יגאל מוסינזון: טרנטלה, רומן, הוצאת רמזור